

אתר אוריינות דיגיטלית

שאלות ותשובות

סטודנטים שואלים, כולנו עונים

גיבוש שאלת המחקר

אסי שלום,

שאלת המחקר שלי היא: **הקשר בין השפעת הגורמים המבניים והארגוניים בגן לבין מתן מענה אמפתי מצד הגננת והצוות המטפל.**

מה דעתך?

סוף שבוע נעים,

נועה

נועה שלום,

כשמדברים על השפעה, צריך להגיד מה משפיע על מה. א' משפיע על ב'. לכן צריך להיות ברור מה א' ומה ב'. אני מבינה שאת מדברת על כך שהגורמים המבניים והארגוניים בגן משפיעים על משהו. האם הם משפיעים על המענה האמפטי?

אני לא מבינה מה השאלה. היא גם לא מנוסחת כשאלה.

סוף שבוע נעים גם לך,

אסי

אני משנה את השאלה שלי. שאלתי החדשה היא: **הקשר בין השפעת הגורמים המבניים והארגוניים בגן לבין מתן מענה אמפתי מצד הגננת והצוות המטפל.** שאלה זו ממוקדת יותר ומעסיקה אותי

רבות, לכן אני בוחרת לחקור אותה.

ראשית, השאלה עדיין לא מנוסחת כשאלה.

שנית, אני רואה כפילויות. את עוסקת גם בגורמים הארגוניים וגם בגורמים המבניים. אם זה אותו דבר – תבחרי להשתמש במונח אחד כדי לא לבלבל את הקוראים שלך. אם אלה שני גורמים שונים – הייתי מציעה לך במחקר הזה לחקור אחד מהם, ולא את שניהם.

בספרות המקצועית יש ניסוח שונה לאותם הגורמים, לעתים קוראים להם גורמים מבניים ולעתים גורמים ארגוניים. אפשר גם להגדיר את השאלה באופן אחר (אולי כך זה יותר ברור).
השפעת הגורמים המבניים בגן על מתן מענה אמפתי מצד הגננת והצוות המטפל.

שמת לב שזו עדיין לא שאלה? זו חייבת להיות שאלה זו עם מילת שאלה ובעיקר סימן שאלה בסופה, כי העבודה היא התשובה לשאלה.

המילה מענה היא רב-משמעית ולכן עמומה. אולי מדויק וברור יותר להשתמש במילה "תגובות", ולכתוב באופן מפורש באילו תגובות מדובר, כלומר במקרה שלך – בתגובות כלפי ילדי הגן.

המילה "מצד" גם היא לא די ברורה. כוונתך לתגובה של הגננת ושל הצוות המטפל. לכן פשוט וברור יותר להשתמש במילת היחס המבטאת שייכות "של".

עשית נכון כשבחרת מונח אחד (מבניים) אם הכוונה לדבר אחד. כתבתך לי שבספרות יש שימוש בשני המונחים לסירוגין – מבניים וארגוניים – כשהכוונה לאותו דבר. לכן בסקירת הספרות בעבודה הכתובה תספרי לקוראייך שבספרות יש שימוש גם במונח אחר (גורמים ארגוניים), ואת בחרת להשתמש במונח גורמים מבניים.

באותה דרך הייתי מציעה לבחור ב"גננת" או ב"הצוות המטפל", ולא לכתוב את שניהם יחד. אם מעניינת אותך הגננת, תתייחסי רק לגננת בשאלה שלך. אם מעניין אותך הצוות המטפל כולו – תתייחסי אליו. אני חושבת שהצוות המטפל כולל את הגננת, נכון?

בסקירת הספרות של העבודה הכתובה את יכולה לכתוב על כל הצוות המטפל ולא רק על הגננת, בהתאם לספרות שבידייך.

מהי הסוגיה שאני חוקרת?

אסי שלום,

נתבקשנו לכתוב סקירת ספרות. איזו סוגיה בדיוק אני חוקרת?

נטלי שלום,

סוגיה פירושה שאלה, בעיה או נושא לדיון. לפי זה, הסוגיה היא למעשה שאלת המחקר שלך. אם שאלת המחקר היא איך אפשר לקדם את התלמידים בתחום מסוים, למשל, אם את רוצה לקדם את התלמידים שלך בתחום הכישורים החברתיים או בהבנת הנקרא, אפשר יהיה גם לומר שמוקד הסוגיה הוא הכישורים החברתיים או הבנת הנקרא, כלומר הדבר שרוצים לקדם.

מה עושים כשבספרות יש מעט מאוד על הנושא שלי?

אסי שלום,

למען האמת אני די מתקשה ומבולבלת...

הייתי רוצה אם תוכלי לעזור לי לנסח את השאלה אחרת... מקריאת המאמרים אני מסיקה שאוריינות הכוונה יותר לקריאה וכתובה ונוסף יש גם קשר לשפה. לזה רציתי להתייחס בתחילה, אבל על זה כתוב מעט מאוד.

אולי אני אנסה לשלב קריאת סיפור בגן, וכך להשאר גם עם האוריינות. כי האוריינות זה נושא שאותי אישית מאוד מעניין.

תודה,

עדי

עדי שלום,

הנושא של האוריינות הוא אכן מעניין.

שאלת מחקר צריכה להיות ממוקדת, אבל סקירת הספרות רחבה כי היא נותנת רקע.

זה אומר שאת יכולה להחליט שאת רוצה לקדם את אוצר המילים של הילד (למשל), וזו תהיה שאלת המחקר (איך אגדיל את אוצר המילים שהילד מכיר באמצעות קריאת סיפורים... משהו כזה).

הגדלת אוצר המילים קשורה לאוריינות. המילה אוריינות מציינת תחום רחב, שכולל עוד דברים, לא רק הגדלת אוצר מילים. אגב, הגיוני שהגדלת אוצר המילים קשורה לקריאה ולהבנת הנקרא, נכון? איך אפשר להבין מה קוראים אם לא מכירים הרבה מילים?.

לכן בסקירת הספרות את תכתבי על אוריינות, ולא רק על הדבר שקשור בשפה, שאת רוצה לקדם. את כרגע קוראת ומתחילה להבין מהי אוריינות. את זה תספרי לקוראים שלך. הרי חשוב שגם הם יבינו מה המשמעות של אוריינות ולמה זה חשוב. אחר כך גם תספרי לקוראים שלך איך אפשר לקדם היבטים שקשורים לאוריינות, אם יש לך בספרות, ואני מאמינה שאפשר למצוא. אם לא תמצאי בספרות איך אפשר לקדם את ההיבט הספציפי שאת רוצה להתמקד בו, באמצעות קריאת סיפורים ובגיל הגן, לא נורא. לא חייב להיות.

לסיכום, השאלה ממוקדת ומצומצמת. אבל סקירת הספרות רחבה יותר, ולא תמיד היא מתייחסת בדיוק לנקודה המדויקת המצומצמת שיש בשאלת המחקר. אם אין לנו בספרות את הדבר המדויק שאנחנו מעוניינים לחקור, אל דאגה. אנחנו נהיה אלה שנעשה את הקשר.

איך ממפים את התכנים לקראת כתיבת סקירת הספרות?

אסי שלום,

אנחנו צריכים לכתוב את הפרק הראשון של סקירת הספרות. אני לא יודעת איך למפות את המידע הנכון לסקירה זו.

בתודה מראש,

עדי

עדי שלום,

בסקירת הספרות את צריכה לתת לקוראים שלך רקע על התופעה שאת חוקרת.

בסיום סקירת הספרות הקוראים שלך ידעו לא מעט על התופעה שאת חוקרת, וגם למה את חוקרת אותה. אני מניחה שכאיש חינוך תרצי גם לפעול בקרב התלמידים כדי לקדם אותם בהקשר לתופעה

הזו, ולכן הקוראים ירצו גם לדעת אילו דרכי הוראה או טיפול קיימות בהקשר זה, ולמה בחרת דווקא דרך מסוימת או שילוב של דרכים.

לאור זאת כדאי לראות מה יש בספרות המדעית על הדברים האלה:

- מהי התופעה (הסבר והגדרה/הגדרות).
- הרכב התופעה (אם ניתן לחלק אותה לחלקים/היבטים)
- סוגים (אם יש סוגים שונים של אותה תופעה).
- היקף התופעה (עד כמה היא נפוצה), בקרב איזו אוכלוסייה היא קיימת או נפוצה.
- הגורמים לתופעה (הסיבות שגורמות לה, שמשפיעות עליה).
- תוצאות התופעה (למה התופעה גורמת או יכולה לגרום, על מה היא יכולה להשפיע).
- דרכי טיפול/דרכי הוראה (מה ניתן לעשות, מה השפעה של דרכי טיפול/הוראה אילו או אחרות)

את צריכה כרגע לעבור ברפרוף על כל המקורות שלך, ולסמן בצבע מה שנראה לך שקשור לנושא שלך. כדאי להשתמש בצבעים שונים לסימון נושאים שונים. זה יעזור במהלך הכתיבה. בצד תכתבי בכמה מילים מה הנושא של הקטע/המשפט שסימנת.